

Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta

Katedra rusistiky a lingvodidaktiky

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Bc. Antonina Tiazhkun

Název diplomové práce: Ruská poezie na počátku 21. století

Studijní obor: Učitelství VVP pro základní a střední školy český jazyk – ruský jazyk

Titul, jméno a příjmení vedoucího práce: PhDr. Radka Hříbková, CSc.

Hodnocení diplomové práce:

Kritérium:	Maximální počet bodů	Získaný počet bodů
Aktuálnost a přiměřenost tématu	5	5
Formulace cílů a úroveň jejich naplnění	10	10
Vhodnost a přiměřenost metodiky zpracování	10	10
Vyváženost teoretické a praktické části, proporcionalita a návaznost jednotlivých kapitol	10	10
Přístup autora k řešení problematiky	10	10
Úroveň zobecnění a formulace závěrů	10	10
Reprezentativnost a rozsah použité literatury	5	5
Práce s odbornou literaturou a dodržování bibliografických norem	10	10
Jazyková úroveň práce	10	10
Formální náležitosti práce	5	5
Úroveň cizojazyčného resumé	5	5
Odborný přínos práce a možnost jejího praktického využití	5	5
Úroveň komunikace s vedoucím práce	5	5
Celkem	100	100

Výsledek kontroly práce systémem Theses.cz: shody nenalezeny

Stručné verbální hodnocení:

Diplomantka zvolila pro svou práci velmi aktuální, ale zároveň velmi náročné téma. Předmětem jejího bádání je živý, a proto neustálý a proměnlivý proces utváření současné ruské poezie, který pochopitelně vyvolává protichůdné reakce a hodnocení. Autorka si je plně vědoma úskalí, která s sebou takovéto téma nese, a při své analýze je bere v úvahu.

Práce je členěna do tří větších kapitol, z nichž první je věnována zasvěcenému pohledu na stav ruské literatury a její proměny v dobovém kontextu společenských změn na konci XX. a počátku XXI. století, druhá se zabývá charakterem a recepcí nové poezie a třetí analyzuje tvorbu deseti vybraných současných básníků.

Dobový kontext zahrnuje období od tzv. „perestrojky“ do současnosti. Autorka zkoumá, jak se v souvislosti se společenským vývojem měnil sám pojem ruské literatury (sovětská literatura, samizdatová literatura, underground, rusky psaná zahraniční literatura) a její funkce. Charakterizuje změněnou pozici tvůrce, kritika i čtenáře v podmínkách tržní ekonomiky, která neguje tradiční kánony ruské literatury. Básník již není „svědomím národa“ a „prorokem“, stává se spíše osamělou tvůrčí osobností, která vede seriózní či hravý dialog se svou dobou a společností. V důsledku toho se mění i kritéria hodnocení. Nelze již mluvit o básnických školách či směrech. Existují sice určitá programová či diskusní uskupení, ale jejich trvání buď není příliš dlouhé, nebo je založeno na jiných principech, než tomu bylo dříve. Jako hlavní příčiny proměn autorka uvádí postupné uvolnění společenské atmosféry a cenzury od doby „perestrojky“, zavedení tržní ekonomiky, která s sebou nese vznik masové kultury (tedy i literatury) a jiný přístup k vydavatelské politice, vliv filmových postupů a moderních technických prostředků (zejména internetu), změněnou funkci literární kritiky, která již neovlivňuje sám tvůrčí proces, a další. Zvláštní pozornost autorka věnuje tradici tzv. „tlustých“ časopisů, novým časopisům (včetně internetových), novým literárním cenám a čtenářské recepci. Upozorňuje rovněž na paradoxy dnešní doby, např. obecnou poetickou „nadprodukcí“ v porovnání se čtenářským zájmem.

V návaznosti na dostupnou odbornou literaturu autorka dělí současnou poezii na dva základní proudy: realistický navazující na klasické tradice (zlatý a stříbrný věk) a experimentální avantgardní. Toto dělení lze považovat za spíše pracovní, neboť poněkud zjednodušuje, což sama autorka dokládá na s. 45. Sporné je podle mého názoru tvrzení, že realistická literatura je prakticky vždy spjata s didaktickou funkcí (viz s. 43). Např. Čechovovi, který je obecně přiřazován k realistickému proudu ruské literatury, dobová kritika nejednou vytýkala názorovou a mravní indiferentnost.

Při výběru reprezentativního vzorku současných básníků autorka vhodně uplatnila generační, národnostní a genderové hledisko, kritériem jí byla především publikační činnost jednotlivých básníků a veřejné uznání jejich tvorby (kritická literatura, „tlusté“ časopisy, literární ceny apod.). Analýza jejich děl je stručnější, ale výstižná. Na ni navazuje dosud nejméně probádaná oblast tematického a žánrového zaměření současné ruské poezie. Za převažující témata autorka označila poezii všedního dne, poezii inspirovanou biblickými motivy, v devadesátých letech potlačovanou a nyní opět objevovanou lásku s nově akcentovanými erotickými motivy zejména v ženské poezii, přírodu u některých autorů spjatou s filozofickými otázkami, téma mravní volby a smyslu tvůrčí práce, téma smrti. Autorka si nečiní nárok na vyčerpání dané problematiky, otázku tematické šíře současné poezie považuje za otevřenou dalšímu zkoumání. V oblasti žánru se zaměřuje především na elegii, poemu a cyklus básní. Přínosem je rovněž analýza jazykové a prozodické stránky současné poezie.

Přestože jde o dosud méně probádanou oblast ruské literatury, podařilo se autorce shromáždit úctyhodný seznam odborné a kritické literatury knižní, časopisecké i internetové. To jí umožnilo dostatečný rozhled a orientaci ve zkoumané problematice. Zvláště je třeba ocenit, že pracuje nejen s ruskou, ale i s českou odbornou literaturou (Glanc, Hrala, Pechal, Ulbrechtová)

Práce má jasnou a logicky provázanou strukturu, autorka užívá bohatého a kultivovaného ruského jazyka, drobnější nedostatky jsou jen ojedinělé. Dodrženy jsou všechny formální náležitosti.

Vzhledem k obsahu i rozsahu práce a ke způsobu zpracování navrhuji publikaci vybrané části v českém jazyce, např. v časopise Cizí jazyky, a uznání jako práce rigorózní.

Doporučené otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Upřesněte, co je chápáno pod didaktickou funkcí literatury a jaký je její vztah k realistické literatuře.
2. Co ze současné poezie byste doporučila současným českým čtenářům, jaký je podle vašeho názoru její potenciální čtenářský okruh?
3. Lze s texty současné poezie pracovat při výuce RJ? Uveďte konkrétní příklad.

Doporučuji práci k obhajobě:

ANO

NE

Datum: 8. 9. 2017

Podpis vedoucího diplomové práce: PhDr. Radka Hříbková, CSc.